

Όταν, δυόμιση χρόνια πριν, η τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ διέψευδε με τον πιο ωμό και ενδοτικό τρόπο τα όνειρα και τις ελπίδες ενός ολόκληρου λαού για μια απελευθερωτική ρήξη με την εξάρτηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον διεθνή ιμπεριαλισμό, χιλιάδες πολίτες αισθάνθηκαν προδομένοι και ματαιωμένοι για μια ακόμη φορά. Είναι αποδειγμένο και από την ιστορική εμπειρία ότι οι άνθρωποι δύσκολα πείθονται εκ των προτέρων. Αυτό γίνεται, συνήθως με οδυνηρό τρόπο, μέσα από την ίδια την πικρή τους πείρα. Γράψαμε πριν λίγους μήνες -βλέπε το άρθρο μας με τίτλο: Σκέψεις για έναν απωθητικό κόσμο, Περιοδικό Ουτοπία τεύχος 119- ότι αυτός ο προσαρμοσμένος στον κύκλο του κεφαλαίου, στη φενάκη της αλλοτρίωσης και της πραγματοποίησης, τρόπος σκέψης των μαζών θα κοστίσει και θα πληρωθεί πολύ ακριβά. Αλλοίμονο, πόσες φορές άραγε θα πρέπει να παιχτεί το έργο: ΘΑΥΜΑΤΑ ΔΕΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ! για να γίνει αντιληπτό ότι η σοσιαλδημοκρατία κάθε μορφής και είδους θα κληθεί να παίξει το ρόλο της και να λύσει τα δύσκολα για το κεφάλαιο προβλήματα; Σήμερα και ενώ συμπληρώνονται τρία χρόνια διακυβέρνησης του τόπου από τον ΣΥΡΙΖΑ χιλιάδες πολίτες το αντιλαμβάνονται με αυτόν ακριβώς τον οδυνηρό τρόπο. Ίσως με ό,τι χειρότερο θα μπορούσε να τους συμβεί, να χάσουν το σπίτι τους από την Τράπεζα.

Ο γόρδιος δεσμός του Ιδιωτικού Χρέους

Το Ιδιωτικό Χρέος και ιδιαίτερα αυτό που αφορά τη λεγόμενη στεγαστική και καταναλωτική πίστη, αναδεικνύεται σε ξεχωριστό και δυσεπίλυτο κόμβο προβλημάτων του κεφαλαιοκρατικού συστήματος στην παρούσα φάση. Αποτελεί εδώ και μια δεκαετία τουλάχιστον τη σύγχρονη μορφή κρίσης του παγκοσμιοποιημένου συστήματος την οποία αδυνατεί, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, να ξεπεράσει. Οι κυρίαρχοι κύκλοι του κεφαλαίου, όπως πάντα, προσπαθούν να το επιλύσουν σε βάρος της εργατικής τάξης και των μεσαίων στρωμάτων τα οποία καταστρέφονται. Στην Ελλάδα το πρόβλημα παρουσιάζεται με ιδιαίτερη οξύτητα και καταστρέφει μαζικά τις φτωχές και μεσαίες τάξεις. Είναι καθαρό αποτέλεσμα της οικονομικής- μνημονιακής κρίσης που σαρώνει εδώ και επτά χρόνια τον τόπο μας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι στο τέλος του 2008 τα λεγόμενα κόκκινα δάνεια αποτελούσαν μόνο το 5,1% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου των Τραπεζών έναντι του 50% σήμερα. Σε απόλυτους αριθμούς έχουν ξεπεράσει τα 100 δις ευρώ, παρά τα διάφορα λογιστικά κόλπα των Τραπεζών. Τα 3/4 του συνολικού πληθυσμού της χώρας είναι εμπλεγμένα με κάποιο τρόπο υπερχρέωσης στις Τράπεζες, στο Δημόσιο, στα Ασφαλιστικά Ταμεία και στις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας όπως είναι η ΔΕΗ.

Αυτή την “καυτή πατάτα”, ιδιαίτερα του χρέους προς τις Τράπεζες, οι προηγούμενες συντηρητικές κυβερνήσεις της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ απέφευγαν με διάφορους τρόπους να ακουμπήσουν. Η κυβέρνηση Τσίπρα, αφού υλοποίησε με το χειρότερο τρόπο τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο ΔΝΤ σχετικά με τις μειώσεις των συντάξεων και την αύξηση της φορολογίας κυρίως των μικρών μεροκαματιάρηδων και των συνταξιούχων, καλείται τώρα να λύσει το πρόβλημα του χρέους προς τις Τράπεζες. Εδώ και καιρό προετοιμάζει το έδαφος, βομβαρδίζοντας την κοινή γνώμη με επιχειρήματα και ιδεολογήματα κατασκευασμένα από πληρωμένες δημοσιογραφικές πέννες, όπως αυτό

των λεγόμενων στρατηγικών κακοπληρωτών. Έχει αναγορεύσει σε ύψιστο εθνικό θέμα την ανάγκη να πάρουν πίσω τα λεφτά τους οι Τράπεζες, αφού ως γνωστόν ελλοχεύει ο κίνδυνος να ξεμείνουν για μια ακόμη φορά από χρήμα αυτά τα ρημάδια μαγαζιά των εγχώριων και ξένων τοκογλύφων, να χρειαστούν και πάλι ανακεφαλαιοποίηση και τελικά να την πληρώσει για μια ακόμη φορά ..ο κοσμάκης. Ωραία πράγματα! Μόνο που αυτά κ. Τσίπρα και κ. Δραγασάκη δεν είναι ούτε καν δικά σας λόγια, μας τα πιπιλίζουν εδώ και αρκετά χρόνια, πριν από εσάς, οι υποτιθέμενοι πολιτικοί σας αντίπαλοι. Πέστε επιτέλους κάτι δικό σας. Τόση φτώχεια πλέον;

Ας σοβαρευτούμε όμως. Η θεωρία των στρατηγικών κακοπληρωτών αλλά και της αναγκαιότητας να μειωθούν με κάθε τρόπο τα κόκκινα δάνεια και να πάρουν με το αζημίωτο βέβαια οι Τράπεζες τα λεφτά τους πίσω, έχει βγει από τα τμήματα προπαγάνδας των Τραπεζών εδώ και 4-5 χρόνια· υιοθετήθηκε αμέσως από τις κυβερνήσεις ΝΔ και ΠΑΣΟΚ. Σήμερα αναλλοίωτη προβάλλεται, χωρίς αιδώς, από την κυβέρνηση. Το ζητούμενο είναι να ανοίξει ο δρόμος προς μαζικούς πλειστηριασμούς των σπιτιών και άλλων περιουσιακών στοιχείων πολλών χιλιάδων οφειλετών των Τραπεζών. Ήδη οι αυτόματες ηλεκτρονικές κατασχέσεις των γλίσχρων καταθέσεων πολιτών που οφείλουν στο Δημόσιο έχουν γίνει καθεστώς. Το προπαγανδιστικό επιχείρημα των στρατηγικών κακοπληρωτών στηρίζεται στη λειτουργία αρνητικών κοινωνικών αντανakλαστικών που χρησιμοποιούνται εδώ και καιρό από τις μνημονιακές κυβερνήσεις για τη συστηματική κατασυκοφάντηση διάφορων κοινωνικών τάξεων και ομάδων, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν με τους δημόσιους υπάλληλους, τους αγρότες κλπ.

Γιατί όμως οι πλειστηριασμοί, παρόλο το προπαγανδιστικό μπαράζ κυβέρνησης, τραπεζιτών και του συνόλου σχεδόν των αστικών μέσων της ψευδοενημέρωσης, ξεσηκώνουν τον κόσμο; Πρόσφατη μάλιστα δημοσκόπηση της εταιρείας MRB έδειξε ότι αυτή η προπαγάνδα κάθε άλλο παρά γόνιμο έδαφος συναντά. Σύμφωνα με τις μετρήσεις λοιπόν, το 52,9% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι πλειστηριασμοί ακίνητης περιουσίας δεν πρέπει να γίνονται σε καμιά περίπτωση, το 39,1% ότι πλειστηριασμοί μπορούν να γίνονται μόνο στη περίπτωση που εφαρμόζονται αυστηρά οικονομικά κριτήρια και να μην πλήττονται τα βασικά δικαιώματα των αδυνάτων ενώ το 3,6% πιστεύει ότι πλειστηριασμοί πρέπει να γίνονται σε κάθε περίπτωση. Αυτό κατά κύριο λόγο συμβαίνει γιατί οι τράπεζες και οι τραπεζίτες, που είναι οι ηθικοί και οι φυσικοί αυτουργοί αυτού του κοινωνικού δράματος, είναι το πιο μισητό κομμάτι της κοινωνίας, είναι οι λεγόμενοι τοκογλύφοι που προκαλούν την απέχθεια.

Γίνεται λοιπόν προσπάθεια μέσω της προπαγάνδας περί στρατηγικών κακοπληρωτών -που λειτουργεί ως σάκος του μποξ στη συγκεκριμένη περίπτωση- οι τραπεζίτες να μπουν στο περιθώριο της κοινωνικής κριτικής και να περάσουν με μικρότερες απώλειες τα αντικοινωνικά μέτρα των κατασχέσεων και των πλειστηριασμών των σπιτιών. Όλα τα παραπάνω συνδυάζονται με διαφημιστικές καμπάνιες του δήθεν φιλανθρωπικού έργου των Τραπεζών και τη συστηματική απόκρυψη της καθημερινής σκληρότητας και απανθρωπιάς που είναι η ουσία και η φύση της τραπεζικής και τοκογλυφικής δραστηριότητας. Οι Τράπεζες και όλο το αντικοινωνικό δίκτυο που συνεργάζεται καθημερινά μαζί τους, οι εισπρακτικές εταιρείες, τα συνεργαζόμενα δικηγορικά γραφεία, οι συμβολαιογράφοι και δημοσιογράφοι-παπαγαλάκια παραβιάζουν συνεχώς ακόμη και τη σκανδαλωδώς ευνοϊκή γι' αυτούς νομιμότητα. Υπάρχουν συγκεκριμένες καταγγελίες όχι μόνο διενέργειας πλειστηριασμών κατοικιών και περιουσιακών στοιχείων φτωχών ανθρώπων -που ο δύσπιστος ίσως αναγνώστης θα βρει πολλές στον καθημερινό τύπο- αλλά και ωμών παραβιάσεων ακόμη και των διατάξεων του νόμου Κατσέλη.

Στρατηγικοί κακοπληρωτές φυσικά υπάρχουν, πάντα υπήρχαν. Μόνο που όλοι αυτοί στη συντριπτική τους πλειονότητα εντοπίζονται να ανήκουν στα στρώματα της αστικής τάξης και κατά κύριο λόγο στους κατ' επάγγελμα τραπεζίτες που πάντα τζογάρουν στον υψηλό δανεισμό με πραγματικό δόλο και πρόθεση να μην εξοφλήσουν ποτέ. Πολύ γνωστά ονόματα τραπεζιτών και μεγαλοεπιχειρηματιών έχουν επανειλημμένα καταδικασθεί για κακοурγηματικού χαρακτήρα πράξεις που σχετίζονται με δάνεια πολλών εκατομμυρίων ευρώ τα οποία δεν αποπληρώθηκαν ποτέ, καθώς και για ανάλογα χρέη στο Δημόσιο. Όλοι αυτοί όμως

αποτελούν μια πολύ μικρή κατηγορία δανειοληπτών. Οι τραπεζίτες και συνακόλουθα και η κυβέρνηση διαφορετικά εννοούν τον στρατηγικό κακοπληρωτή. Η έννοια αυτή, που μπήκε στο προπαγανδιστικό οπλοστάσιο των Τραπεζών πριν από μερικά χρόνια, αφορούσε αρχικά μια μικρή σχετικά κατηγορία δανειοληπτών. Από τότε διαμορφώνεται ένας συνεχώς διαστελλόμενος ορισμός του κακοπληρωτή. Οι Τράπεζες με τον όρο αυτό εννοούν για παράδειγμα ένα χρεωμένο νοικοκυριό -που το εισόδημά του λόγω της οικονομικής κρίσης έχει μειωθεί πάρα πολύ συντηρείται όμως οριακά - και δεν μπορεί να πληρώσει ένα στεγαστικό δάνειο της τάξεως των 400-500 ευρώ. Σύμφωνα λοιπόν με τους τραπεζίτες και το προπαγανδιστικό κυβερνητικό επιτελείο, το νοικοκυριό αυτό θα έπρεπε να κόψει τα αναγκαία έξοδα για τη διατροφή και τη μόρφωση των παιδιών, να σταματήσουν για παράδειγμα να μαθαίνουν κάποια ξένη γλώσσα αφού η δαπάνη αυτή δεν υπάγεται στις λεγόμενες "εύλογες δαπάνες διαβίωσης" και να πληρώνουν πάση θυσία το στεγαστικό και τις τυχόν ληξιπρόθεσμες δόσεις. Μόνο η αθλιότητα και η απόλυτη φτώχεια μπορεί να ταιριάζει στους οφειλέτες των Τραπεζών. Σε κάθε άλλη περίπτωση είναι στρατηγικοί κακοπληρωτές και με αυτή την έννοια πράγματι είναι πάρα πολλοί, και προσπαθούν με νύχια και με δόντια να αντιμετωπίσουν τους γύπες-τοκογλύφους και την αηδιαστική κυβερνητική προπαγάνδα.

Οι πλειστηριασμοί και η μάχη έξω από τα Ειρηνοδικεία

Φαίνεται ότι οι συγκεντρώσεις λαϊκών οργανώσεων που αγωνίζονται ενάντια στους πλειστηριασμούς έξω από τα Ειρηνοδικεία για την προστασία της κατοικίας αλλά και για τη θεσμοθέτηση μιας σεισάχθειας στο ιδιωτικό χρέος των εργαζομένων, αποτελεί ένα δύσκολο πρόβλημα και για τη σημερινή κυβέρνηση. Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις μπορεί να αναδειχθεί σε καταλύτη εξελίξεων που να οδηγήσουν σε αποδυνάμωση της κυβέρνησης ή ακόμα και σε πολιτική κρίση και αντίστοιχα σε μια πιο ρωμαλέα πολιτική παρουσία των οργανώσεων που πρωτοστατούν στις διαμαρτυρίες. Δεν είναι επίσης καθόλου αμελητέα η ανάσα ζωής των ανθρώπων που κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους. Στο όλο θέμα αναδεικνύεται και μια κρυφή πλευρά που έχει ιδιαίτερη σημασία για το λαϊκό κίνημα και σχετίζεται με τις μορφές πάλης που αυτό χρησιμοποιεί. Οι συγκεντρώσεις για τη ματαίωση των πλειστηριασμών έξω από τα Ειρηνοδικεία είναι μια αποτελεσματική μορφή αγώνα που είναι έξω από το συνηθισμένο και τυποποιημένο "μενού" του κινήματος. Έχει χαρακτηριστικά που η Αριστερά, ακόμα και η κομμουνιστική, έχει εγκαταλείψει από καιρό καθώς βρίσκονται στο όριο της αστικής νομιμότητας. Έχει αποτελεσματικότητα, καθώς η διαδικασία του πλειστηριασμού διακρίνεται από μια ιδιαίτερη ευαισθησία που απορρέει από τον δημόσιο χώρο, τον περιορισμένο και πολύ συγκεκριμένο χρόνο μέσα στον οποίο πρέπει να διεξαχθεί. Πολύ σημαντική επίσης είναι και η συντριπτικά αρνητική, απέναντι στους πλειστηριασμούς, κοινή γνώμη.

Η κυβέρνηση πάντως δεν θα μείνει με σταυρωμένα τα χέρια. Θα σκληρύνει παραπέρα τη στάση της, θα επιστρατεύσει ωμή βία νομοθετώντας μορφές ιδιωνύμου, όπως θα είναι η αυτεπάγγελτη σύλληψη διαδηλωτών κλπ. Θα ενισχύσει τη διαδικασία των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Για την ώρα, η κρίσιμη μάχη θα δοθεί έξω από τα Ειρηνοδικεία, καθώς οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, που ήδη έχουν αρχίσει, δεν μπορούν ακόμη να καλύψουν τον μεγάλο όγκο των προγραμματισμένων πλειστηριασμών για την επόμενη χρονιά. Η ανάγκη, όμως, να βρεθούν μορφές παρέμβασης που θα ματαιώσουν τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς ή θα τους καταστήσουν πολιτικά μη διαχειρίσιμους παραμένει.

Δημοσιεύτηκε στο τεύχος Νο 123 του περιοδικού Ουτοπία